

Som det er tilfældet med sager, der behandles efter dødsboskiftelovens § 89, stk. 1, er der adgang til at få sagen henvist til eller anlagt for landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens §§ 226 og 227, jf. stk. 1, 3. pkt.

Det er med bestemmelsen forudsat, at de almindelige regler om, at en sagsøger skal have retlig interesse i søgsmålet, finder anvendelse. Sagsøger må således have lidt skade ved misbruget samt have en økonomisk interesse i omstødelsen.

Stk. 2, der vedrører dispositioner omfattét af lovforslagets § 31, stk. 1, svarer til den gældende arvelovs § 22, stk. 2, 2. pkt..

Fristreglerne indebærer, at sag om omstødelse af en gave eller et arveforskud skal anlægges inden 1 år efter, at arvingen har eller burde have fået kendskab til fuldbyrdelsen af gaven eller arveforskuddet, og senest 5 år fra fuldbyrdelsestidspunktet.

At det er fuldbyrdelsestidspunktet, der er afgørende i forhold til fristreglerne, medfører, at der ikke kan indtræde forældelse, så længe der alene er tale om et gaveløfte.

Det forhold, at fristen på 1 år begynder at løbe fra fuldbyrdelsestidspunktet medfører som udgangspunkt, at arvelader/gavegiver ikke, inden overdragelsen sker, har mulighed for at få afklaret, hvorvidt der vil blive anlagt en omstødelssag. Arvelader/gavegiver kan imidlertid i denne situation anlægge et anerkendelsessøgsmål mod de øvrige arvinger med påstand om, at de skal anerkende, at den pågældende disposition ikke udgør et misbrug af det uskiftede bo.

Endvidere må det antages, at en forudgående orientering om den påtænkte overdragelse kan få betydning ved vurderingen af, om der foreligger misbrug. Det kan således tillægges betydning ved misbrugsvurderingen, at de øvrige arvinger i forbindelse med den forudgående orientering ikke har rejst indsigelser mod overdragelsen. Er der imidlertid tale om et klart tilfælde af misbrug, kan arvelader ikke blot ved en forudgående orientering afskære de øvrige arvinger fra på et senere tidspunkt at anfægte dispositionen.

1-års fristen regnes fra det tidspunkt, hvor livsarvingen har eller burde have fået de nødvendige oplysninger til bedømmelse af sagen. Den hidtidige praksis vedrørende fastlæggelsen af fristens begyndelse mv. vil fortsat være relevant.

Ved siden af 1-års fristen foreslås det, at den absolute søgsmålsfrist på 5 år videreføres. 5-års fristen regnes fra dispositionens fuldbyrdelse. Det forudsættes, at praksis vedrørende 5-års fristens beregning mv. opretholdes. Der henvises herom til Svend Danielsen, Arveloven med kommentarer, 5. udg., 2005, s. 236f.

(med referat af Østre Landsrets dom af 11. august 1975) og s. 245ff. I den nævnte dom havde en enke gennem årene givet en søn gaver. Landsretten fastslog, at der under sagen alene kunne tages stilling til gavedispositioner, som var fuldbyrdet inden for de sidste 5 år før sagsanlægget. Ældre dispositioner kan således ikke omstødes, heller ikke selvom de indgår i en naturlig sammenhæng med dispositioner inden for 5-års fristen. Ældre dispositioner kan dog have betydning for vurderingen af, om der foreligger misbrug ved de dispositioner, der foretaget inden for 5-årsfristen.

Fristreglerne i stk. 3, der vedrører begunstigelser i livsforsikringer eller lignende ordninger, der er oprettet for boets midler for et beløb, der stod i misforhold til boets formue, og hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt, svarer til stk. 2. Det præciseres i bestemmelsen, at det afgørende tidspunkt for beregningen af forældelsesfristerne er det tidspunkt, hvor livsarvingen har eller burde have fået kendskab til udbetalingen af en ordning omfattét af lovforslagets § 31, stk. 2, og senest 5 år fra dette tidspunkt.

For så vidt angår udbetaling af forsikringsordninger mens længstlevende stadig er i live, kan arvingerne ikke af selskabet få oplyst, hvem der er indsat som begunstiget, jf. lov om finansiel virksomhed kapitel 9 om videregivelse af oplysninger. Forespørgsler af denne art kan kun besvares med forsikringstagerens samtykke. Længstlevende kan dog også i disse tilfælde blive pålagt at give oplysninger om sine dispositioner, jf. lovforslagets § 29, stk. 3.

Dispositioner, der ligger forud for 5-årsfristen, kan ikke omstødes, selvom de indgår i en naturlig sammenhæng med dispositioner inden for 5-årsfristen. Udbetales en forsikring omfattét af lovforslagets § 31, stk. 2, i rater, kan de udbetalinger, der er foretaget tidligere end 5 år før sagens anlæg, ikke omstødes, selvom de indgår i en naturlig sammenhæng med de udbetalinger, der er foretaget inden for 5-års fristen. De uomstødelige udbetalinger kan imidlertid have betydning for vurderingen af, om der foreligger misbrug og dermed skal ske omstødelse af de udbetalinger, der er foretaget inden for 5-årsfristen.

En sag om omstødelse skal anlægges mod modtageren af gaven, arveforskuddet eller den udbetalte forsikringssum. En sag om omstødelse af en forsikringsordning skal således ikke anlægges mod forsikrings-selskabet eller pengeinstituttet.

Efter længstlevendes død kan forsikringsselskabet eller pengeinstituttet i almindelighed straks udbetale forsikringssummen mv. direkte til den begunstigede i henhold til forsikringsaftalen eller aftalen med penge-